

KLIIMAMINISTEERIUM

Õiguskantsler
Õiguskantsleri Kantselei

Teie 26.06.2026 nr 6-3/261548/2605410

Meie 07.08.2026 nr 1-17/26/2484-2

Vastus päringule (keskkonnaministri 02.11.2022
määruse nr 50 § 6)

Austatud õiguskantsler

Pöördusite Kliimaministeeriumi poole seoses sellega, et Teil paluti analüüsida keskkonnaministri 02.11.2022 määruse nr 50 „Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine“¹ (edaspidi *määrus nr 50*) § 6 vastavust looduskaitseseadusele (LKS), haldusmenetluse seadusele (HMS) ja Eesti Vabariigi põhiseadusele (PS). Palute selgitada, miks on määruse nr 50 § 6 kehtestatud praeguses sõnastuses ja hinnata normi kooskõla seadustega.

Enne nimetatud määrust kehtinud keskkonnaministri 20.10.2009 määruse nr 60 „Kaitsekorralduskava koostamise ja kinnitamise kord ning kaitsekorralduskava kinnitaja määramine“² (edaspidi *määrus nr 60*) § 6 lõige 2 nägi ette kaitsekorralduskava kehtivuse ajaks kuni 10 aastat. 02.11.2022 kehtestati määrusega nr 50 määruse uus terviktekst, millega jäeti välja määruse regulatsioonist kaitsekorralduskavade kehtivusaja määramine.

HMS § 61 lõike 2 kohaselt kehtib haldusakt kuni kehtetuks tunnistamiseni, kehtivusaja lõppemiseni, haldusaktiga antud õiguse lõpliku realiseerimiseni või kohustuse täitmiseni, kui seadus ei sätesta teisiti. Kuna looduskaitseseadus ei näe ette erandit HMS § 61 lõikest 2, mis lubaks määrusega reguleerida kaitsekorralduskavade kehtivust, väljus määruse nr 60 § 6 lõige 2 volitusnormi piiridest, kuivõrd HMS võimaldab kehtivusaja sätestada seaduse alusel. Määruse nr 60 muutmise tingis ka asjaolu, et lisaks praktikas sisaldavad kaitsekorralduskavad tegevusi, mis ei lõppe 10 aastaga, nt pärandniite tulebki hooldada iga aasta. Samuti esineb olukordi, et mingiks ajaks kavandatud tööd nihkuvad rahaliste vahendite puuduse või ilmastikuolude tõttu edasi ja tehakse siis kui võimalused paranevad. Määrus nr 60 nägi ette kava kehtivusaja kuni 10 aastat, millest tulenevalt ka kaitsekorralduskavadesse lisati sama kehtivusaeg. Tegelikult kavasid selle ajaga täies ulatuses ei täidetud ja tegevused jätkusid, mistõttu ei olnud 10 aastase tähtaja kehtestamine ka asjakohane ega põhjendatud. Määrusega nr 50 kaotati 10 aastase kehtivuse tähtaeg ja tunnistati kehtetuks määrus nr 60. Määruse nr 60 kehtivuse ajal kinnitatud kaitsekorralduskavad ei olnud lõplikult realiseeritud. Määruse nr 50 § 6 kohaselt kehtivad kinnitatud kaitsekorralduskavad seni, kuni neid muudetakse või need tunnistatakse kehtetuks, olenemata kaitsekorralduskavas märgitud ajaperioodist. Määrus nr 50 § 6 lähtub HMS § 61

¹ <https://www.riigiteataja.ee/et/akt/104112022001>

² <https://www.riigiteataja.ee/et/akt/128062013017>

lõikes 2 sätestatud põhimõttest, et kava kehtib kuni kehtetuks tunnistamiseni või kohustuse täitmiseni, misjärel tuleb vajadusel kava muuta või see kehtetuks tunnistada.

Vastused esitatud küsimustele:

1. Millise seaduse normi alusel on määruse nr 50 § 6 kehtestatud.

Keskkonnaministri 02.11.2022 määruse nr 50 § 6 kehtestamisel on arvestatud, et varem kehtestatud kaitsekorralduskavade kehtivusaeg tulenes otseselt määruse nr 60 § 6 lõikest 2 mitte sisulisest vajadusest. Samuti on sätte kehtestamisel arvestatud HMS § 61 lõiget 2 osas, milles see näeb ette, et haldusakt kehtib kuni kehtetuks tunnistamiseni või kohustuse täitmiseni.

2. Kas määruse nr 50 § 6 on kooskõlas HMS § 61 lõikega 2? Palun põhjendage.

Määruse nr 50 § 6 on kooskõlas HMS § 61 lõikega 2, osas millega see näeb ette, et haldusakt kehtib kuni kehtetuks tunnistamiseni või kuni haldusaktiga antud õiguse lõpliku realiseerimiseni või kohustuse täitmiseni. Kui tegevus on ellu viidud, siis selles osas on haldusakt realiseeritud.

Määruse nr 60 järgi koostati kavad kümneks aastaks, samas sõnastati kavas väärtuste kaitse eesmärgid pikemaks perioodiks kui kava kehtivuse aeg. Samuti ei muutu üldjuhul kümne aasta jooksul kaitsemeetmed ja väärtusi ohustavad tegurid. Kui need peaks siiski muutuma, on võimalus vastavalt vajadusele kaitsekorralduskava muuta või uus kava kinnitada. Määrusega enam kaitsekorralduskavadele kehtivustähtaega ei kehtestata, oma põhiolemuses ehk siis üldeesmärgides kavad ei muutu, muutuvad vaid tegevused. Ka varem kehtestatud kavade puhul ei ole põhjendatud lähtuda kehtivuse puhul pelgalt selle kehtivuse perioodist vaid sisulisest asjakohasusest. Muudatus vähendab bürokraatiat ja tagab kaitstavatel aladel paindlikuma kaitsekorralduse järjepidevuse.

3. Miks ei muuda (pikenda) Keskkonnaamet nende kaitsekorralduskavade kehtivust, mille kehtivust on kindlasti vaja pikendada? Miks on vajalik kaitsekorralduskavade kehtivuse pikendamine määrusega?

Määrusega nr 50 kaotati regulatsioon, mis nägi ette kaitsekorralduskavade kehtivuse kuni kümme aastat. Pärast määruse nr 50 jõustumist kaitsekorralduskavadele enam aja perioodi ei seata. Keskkonnaamet on pärast määruse nr 50 jõustumist ka kaitsekorralduskavasid muutnud. Selliseid kavasid, kus ajaperioodi ei ole seatud või mida on pärast määruse nr 50 jõustumist muudetud on 265. Kavasid muudetakse sisulisest vajadusest lähtuvalt. Selliseid kavasid, mis on kehtestatud enne määruse nr 50 jõustumist ja mis sisaldavad ajalist perioodi ning ei ole muudetud, on veel 299. Keskkonnaameti 2026/2027 tööplaanis on 47 kava muutmine. Keskkonnaameti selgituste kohaselt 2027. aastal muudetavate kavade nimekiri täieneb, aastast muudab Keskkonnaamet 30-40 kava. Nendest 299 kavast on 172 kava, kus periood on lõppaastaga 2025, 31 kava milles perioodi lõppaasta on 2026, 12 kava, milles perioodi lõppaasta 2027 ning 37 kava, mille perioodi lõppaasta on 2028 või hilisem. Kokku on perioodi lõppaastaga kuni 2027 kavasid 215, mis jäävad tööplaanist välja. Keskkonnaametil on võimalik koostada üks ühine korraldus 299 kava muutmiseks, millega jäetakse nendest kavadest ajaline periood välja.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt

energeetika- ja keskkonnaminister

Marika Erikson, 626 2880

marika.erikson@kliimaministeerium.ee

Džein Aunre, 626 2927

dzein.aunre@kliimaministeerium.ee